

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Crisis Theologica

Cárdenas, Juan de

Sevilla, 1687

Cap. VIII. An subijciatur huic damnationi sententia asserens, fidem, & opinione[m] de eodem obiecto esse compossibiles?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-75689](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-75689)

tret intellectum suū, vt perveniat ad certitudinem veritatis; quam Deus absque dubio illi concedet, cum facit, quantum potest pro eo articulo, & Deus, qui vult omnes homines salvos fieri, facienti quantum est ex se viribus gratiæ, numquam denegat gratiam. Quod si nolet precari Deum pro illustratione habenda, ipsi imputabitur ad culpam infidelitas.

CAPVT VIII.

An subijciatur huic damnationi sententia asserens, fidem, & opinionem de eodem obiecto esse compositibiles?

SYMMARIUM.

Ratio dubitandi. n. 104.

Non debet condemnari reus sine probatione evidenti. n. 105.

Similiter neque propositio damnari debet sine probatione evidenti. nu. 106.

An de conceptu opinionis sit formido actualis, an vero solum radicalis? n. 107.

Quomodo ex diversis medijs possint componi scientia, & opinio secundū S. Thomam. n. 109.

Res convincitur exemplis. num. 110. & seq.

Authores asserentes non esse de conceptu opinionis formidinem actualem, sed solum radicalem: n. 112.

104. **H**Ozes in expositione huius propositionis 21. nu. 10. affirmat, damnatam manere, vi huius damnationis Pontificiæ, sententiam docentem, actum Fidei, & opinionis de eodem obiecto posse simul componi in eodem intellectu. Cuius fundamentum est: Propositio enim damnata affirmat, fidem supernatu-

ralem stare cum formidine de revelatione: sed sententia relata affirmat fidem supernaturalē stare cum opinione, quæ secum affert formidinem: ergo sententia relata manet subiecta eidem damnationi.

105. Sed præfatus Scriptor gerit se ad instar Iudicis metas suæ iurisdictionis transilientis. Nam, vt ipse supponit in expositione propositionis 2. num. 4. *In criminalibus ad condemnandum Reum probationes debent esse luce clariores. Quod habetur in l. sciunt cuncti. ff. de Probat.* Ex quo fit, Iudicem excedere metas legis, atque adeo iurisdictionis, quando condemnat reum sine probationibus luce clariores: & consequenter delictum debet esse certum, & evidens, vt reus possit condemnari.

106. Similiter ergo vt propositio declaratur condemnata, debet esse certum, & evidens, quod continetur sub damnatione: sed non est certum, & evidens, quod ea sententia continetur sub tali damnatione: ergo ea sententia non potest declarari condemnata. Maior patet: ideo enim contineretur sub damnatione, quia opinio affert semper formidinem actualem; sed non est certum, & evidens, quod opinio affert semper formidinem actualem, quamvis semper afferat secum identificatam formidinem radicalem; est enim probabilis, imo & multo probabilius, non esse de ratione intrinseca opinionis afferre formidinem actualem: ergo non est certū, & evidēs, quod ea sententia cōtineatur sub ea damnatione

107. Quod si dicat, esse certum, quod opinio afferat inseparabilem formidinem actualem; interrogo, ex quo principio certo colligit hanc certitudinem? Et quidem in loco citato, id nō probat, sed supponit. Deficiunt ergo ex hac parte probationes luce clariores, quæ requiruntur ad dam-

nandum teum, five ad probandum, hanc sententiam de compossibilitate Fidei, & opinionis subiacere damnationi.

108. Maxime in assertione mere Philosophica, qualis est hæc quæstio; in qua inquiritur, an de conceptu opinionis sit formido actualis, an radicalis, seu virtualis: neque contra principium aliquod Theologicum est, asserere, quod opinio ex conceptu suo solum dicit formidinem radicalem.

S. Tho. 109. Neque obstat, quod affert ex S. Thoma 2. 2. quæst. 2. art. 1. scilicet quod *formido accidit opinioni*; ex eo enim potius colligitur, formidinem esse accidens opinionis, quod illi potest deficere. Quando autem dicit S. Doctor, de ratione opinionis esse formidinem, & ideo stare non posse cum Fide supernaturali; loquitur de opinione secundum modum frequentiore, quo solet elici; nec negat posse dari opinionem, cui desit actualis formido. Nam in 3. dist. 31. quæst. 2. art. 1. quæstion. c. 1. ad 4. magis se explicat, & concedit, posse componi in eodem obiecto scientiam, & opinionem ex diversis medijs, illis verbis. *Opino, & scientia quamvis sint de eodem, non tamen secundum idem medium, sed secundum diversa; & ideo possunt esse simul.* Cum ergo S. Thomas concedat, posse simul existere in eodem intellectu de eodem obiecto scientia, & opinio per diversa media; manifeste inferitur, quod opinio potest consistere sine actuali formidine; cum evidentia, & actualis formido de eodem obiecto sint incompossibiles, nam, ut ex terminis notum est, evidentia expellit formidinem actualem de obiecto.

110. Ex his aperte convincitur, non esse de ratione opinionis formidinem actualem, sed solum radica-

lem. Etenim intellectus de eodem obiecto potest simul habere notitiam per motivum revelationis Divinæ obscure cognitæ per propositionem Ecclesiæ, & per motivum probabile, & non omnino certum: Nam Sancti Patres, & Theologi confirmant mysteria Fidei rationibus suasibilibus desumptis ex Philosophia, quæ non afferunt evidentiam: V. g. probant immortalitatem animæ, tum ex testimonio Dei per Sacram Scripturam; tum ex eo, quod Philosophi nobiliores eam agnoverunt. Cognitio ergo, quæ nititur revelationi Dei, est Fides; & quæ nititur in motivo desumpto à cognitione Philosophorum, est opinio. Hæc ergo cognitio opinativa habet formidinem radicalem, quatenus si inveniatur non associata actui Fidei, sed ipsa sola, re ipsa excitabit formidinem in intellectu, quia illud motivum secundum ex se non est sufficiens ad certificandum intellectum.

111. Similiter aliqui ex Sanctis Patribus probant resurrectionem mortuorum, tum ex testimonijs Sacræ Scripturæ; tum ex eo, quod Phænix moritur, & renascitur: & prima cognitio spectat ad Fidem, secunda vero est mere topica. Et inquiri, quænam repugnantia est in eo, quod ego simul habeam eas duas cognitiones? Neque recurrendum est ad hoc, quod secunda cognitio habet formidinem; nam de hoc est quæstio. Cum ergo hæc duæ cognitiones non repugnent esse simul; & aliqua tunc in intellectu non detur formido actualis, cum intellectus vi actus Fidei sit certus de resurrectione mortuorum; aperte convincitur, de conceptu opinionis non esse formidinem actualem; sed solum radicalem; quæ, ut dixi, consistit in eo, quod si inveniatur sola ea secunda cognitio,

associabitur formidine actuali.

112. Quare non esse de conceptu opinionis formidinem actualem, sed radicalem clare docuit P. Suarez *P. Suar* disp. 19. de Fide sect. 4. num. 16. asserens: *Formido ex parte subiecti non est de ratione opinionis, sed tantum ex parte formalis obiecti.* Ex quo inferitur, quod subiectum, id est, intellectus careat formidine, & quantum est ex parte obiecti formalis per se, & solitarie sumpti exponatur intellectus formidini. Eandem sententiam defendunt omnes Doctores, qui censent posse inveniri simul in intellectu scientiam, Fidem, & *Valen.* opinionem. Hi sunt P. Valencia. 2. 2. *S. Bona.* disp. 1. punct. 4. quæst. 1. ; ubi citat S. *Duran.* Bonaventuram, & Durandum. Item *Lugo.* Lugo Card. disp. 2. sect. 2. num. *Pet. Hur* 89. P. Petrus Hurtado disp. 10. de Anima sect. 5.

ficationem infidelis requiri Fidem explicatam Dei ut remuneratoris, licet non semper. num. 3. & 4.

Secundus, eam requiri ad iustificationem infidelis, non vero ad iustificationem peccatoris fidelis. num. 5.

Tertius, ad omnem iustificationem requiri. num. 6.

Quartus, requiri Fidem explicatam Dei ut remuneratoris supernaturalis. num. 7.

Quintus, sufficere Fidem explicatam Dei, ut remuneratoris naturalis, vel abstrahendo à naturali, & supernaturali. num. 8.

Sextus, illam requiri non ex natura rei, sed ex lege Dei. num. 9.

Septimus, illam Fidem explicatam requiri ex natura rei. n. 10.

Octavus est, sufficere Fidem explicatam Dei ut remuneratoris virtualiter contentam in actu charitatis. num. 11.

DISERTATIO XV.

An Fides explicita Dei remuneratoris sit necessaria necessitate mediæ ad salutem?

CAPVT I.

Proposita damnatione 22. Propositionis referuntur variae opiniones.

SVMMARIVM.

Quid sit Fides explicita, & implicita? num. 1.

Quot quæstiones includantur sub hac disertatione? n. 2.

Primus dicendi modus est, ad iusti-

1. **E**X propositionibus in hoc decreto dānatis, hæc est vigesima secunda. *Non nisi Fides unius Dei necessaria videtur necessitate mediæ, non autem explicita remuneratoris.* Pro cuius explicatione notum omnibus est, Fidem implicitam alicuius mysterij esse eam, qua quis credit mysterium ut sub aliqua vniversali propositione contentum: ut cum quis dicitur credere mysterium Incarnationis, eo quod credit, quidquid credit Ecclesia Catholica. Fidem vero explicitam habet, qui non solum credit illud mysterium sub ea generali propositione, sed in particulari credit, & cognoscit mysterium, V. g. Incarnationis.

2. Est ergo quæstio præsens, an ad iustificationem, & ad salutem æternam consequendam sit omnino necessarium habere Fidem explicitam Dei ut remuneratoris? Sub qua